

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5C/16/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6411200387
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2012:6411200387.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci navrhovateľov 1/ M. K., N.. XX.XX.XXXX, 2/ P. K., N.. XX.XX.XXXX, Y. A. A. Š., Y. V. XX, obaja zastúpení Združením na ochranu spotrebiteľa HOSS, P. O. BOX 13, Bratislava, IČO: 42176778, proti odporcovi Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Consumer Finance Holding, a. s., so sídlom Kežmarok, Hlavné nám. 12, IČO: 35 923 130, odporca aj vedľajší účastník zastúpení AK Beňo & partners, s.r.o., so sídlom v Poprade, Nám. Sv. Egídia 95, za účasti Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom, so sídlom v Žiari nad Hronom, Nám. M. Slovenskej 6, o návrhu na určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí úveru a iné takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na určenie neplatnosti Zmluvy o poskytnutí úveru „Quatro rekonštrukcie“ č. ú. 02295-05, uzavretá dňa 17.6.2005 medzi VÚB, a.s. Bratislava, IČO: 31 320 155 a M. K. P. P. K., z a m i e t a .

Navrhovatelia v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania a zaplatiť ich do rúk právneho zástupcu Beňo & partners, advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 44 250 029, konajúca prostredníctvom advokáta konateľa JUDr. Jozefa Beňu PhD., vo výške 1.152,10 € v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovatelia v 1. a 2. rade sa podaným návrhom domáhali určenia, že zmluva o poskytnutí úveru „Quatro rekonštrukcie“ č. L. XXXXX-XX zo dňa 17.06.2005, ktorú uzavreli navrhovatelia s odporcom, je neplatná. Zároveň sa domáhali určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. D. XXXXX-XX zo dňa 17.06.2005. Zároveň žiadali uložiť povinnosť odporcovi zaplatiť im primerané finančné zadostučinenie vo výške 6.000 €. Zástupca navrhovateľov poukázal na neprijateľné zmluvné podmienky, rozpor so zákonom, ako aj porušovanie dobrých mravov.

Právny zástupca odporcu, ako aj vedľajšieho účastníka s podaným návrhom nesúhlasil, návrh žiadal zamietnuť s poukazom na to, že návrh na vyslovenie neplatnosti oboch zmlúv sa im javí ako účelový so snahou vyhnúť sa záväzkom, vyplývajúcim z uzavretej zmluvy. Poukázal na tú skutočnosť, že pokiaľ by aj bola nejaká neprijateľná zmluvná podmienka, tak táto zmluvná podmienka nespôsobovala neplatnosť celej zmluvy.

Zástupkyňa Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom žiadala návrh zamietnuť, poukázala na to, že v úverovej zmluve, ako aj záložnej zmluve, sú neprijateľné zmluvné podmienky, hraničiace s rozporom s Ústavou SR a podľa jej názoru v zmysle § 39 OZ sú obidve zmluvy neplatné. Pripojili sa k návrhu navrhovateľov. Zároveň však poukázala na tú skutočnosť, že zmluva o úvere má základné obsahové náležitosti zmluvy.

Súd vo veci vykonal dokazovanie, a to výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa so zmluvou o poskytnutí úveru, so zmluvou o zriadení záložného práva, s obchodnými podmienkami VÚB a.s., účinné od 15.12.2006, s výpisom z obchodného registra, týkajúceho sa vedľajšieho účastníka na strane odporcu, s výpisom z účtu, týkajúceho sa spotrebného úveru navrhovateľov, s ostatným spisovým materiálom.

Tunajší súd o návrhu navrhovateľov rozhodol rozsudkom č.k. 5C 16/11 zo dňa 19.10.2011. Z dôvodu podaného odvolania v danej veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý uznesením č.k. 17Co 38/2012 zo dňa 30.03.2012 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým určil, že Zmluva o poskytnutí úveru je neplatná a o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Z uvedených skutočností je zrejmé, že pokiaľ súd návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. D. XXXXX-XX zo dňa 17.6.2005 zamietol, a pokiaľ zamietol aj návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na uloženie povinnosti odporcovi zaplatiť im primerané finančné zadostučinenie vo výške 6.000 €, v týchto častiach je rozhodnutie prvostupňového súdu právoplatné (nebolo napadnuté odvolaním). Súd preto v ďalšom konaní konal o návrhu navrhovateľov, ktorým sa domáhali určenia, že Zmluva o poskytnutí úveru „Quatro rekonštrukcie“ č. L. XXXXX-XX, ktorá bola uzavretá dňa 17.6.2005 medzi VÚB, a.s. Bratislava a navrhovateľmi, je neplatná.

Navrhovatelia v 1. a 2. rade sa podaným návrhom domáhali určenia neplatnosti Zmluvy o poskytnutí úveru „Quatro rekonštrukcie“ č. L. XXXXX-XX, ktorú uzavreli s odporcom dňa 17.06.2005. Návrh odôvodnili tým, že predmetnú zmluvu navrhovatelia uzatvárali, nakoľko potrebovali finančné prostriedky na rekonštrukciu svojho obydľia a boli vo finančnej tiesni. Zástupca navrhovateľov poukázal na to, že majú navrhovatelia naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmlúv. Podľa jeho názoru zmluva o poskytnutí úveru, obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Takisto podľa názoru zástupcu navrhovateľa neprijateľné zmluvné podmienky obsahujú aj obchodné podmienky pre poskytovanie úverov na bývanie. Zároveň poukázali na to, že navrhovatelia namietajú aj tú skutočnosť, že zmluva o úvere je dohodnutá podľa Obchodného zákonníka, čím dochádza k neprípustnému vyňatiu z pôsobnosti noriem na ochranu spotrebiteľa, a ide vlastne o konanie, ktorým odporca sledoval obídenie zákona. Podľa názoru navrhovateľa pri veľkom počte hrubo nemorálnych a zneužívajúcich zmluvných podmienok, ktoré zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v prospech spotrebiteľa, nemôže obstať zmluva o úvere ako celok. Zástupca navrhovateľa poukázal na to, že je nepredstaviteľné, aby zmluva o úvere a jedna strana obchodných podmienok, ktoré majú spotrebiteľa k dispozícii, obsahovala takmer 20 neprijateľných zmluvných podmienok. Zástupca navrhovateľov poukázal na to, že navrhovatelia ako jednoduchí spotrebiteľa boli vystavení značnému množstvu neprijateľných zmluvných podmienok, ale navyše aj neprímeranému postupu odporcu, ktorý sa snažil za každú cenu vykonať záložné právo na ich obydľie. Odporca postupoval bez odbornej starostlivosti, pričom stres spotrebiteľov bol privodený permanentným stavom neistoty, obavami o výšku dlhu a jeho neustále narastanie. Navrhovatelia trpeli stresom, keď odporca uplatňoval voči nim jednotlivé nemorálne zmluvné podmienky, a najväčší stres im bol spôsobený práve oznámením o výkone záložného práva, ktoré ich priviedlo do permanentného strachu o ich strechu nad hlavou, ktorá je ich jedinou životnou istotou a istotou ich detí. Po zrušujúcom rozhodnutí zástupkyňa navrhovateľov zotrvala na tom, že úverová zmluva je neplatná s tým, že neboli oni ako spotrebiteľa upozornení na podmienky zmluvy, resp. na podmienky, ktoré by si mali všimnúť.

Odporca v písomnom podaní, doručenom súdu, poukázal na to, že navrhovatelia na základe zmluvy získali peňažné prostriedky ako účelový úver na rekonštrukciu nehnuteľnosti a zaviazali sa tieto peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky a splniť ďalšie záväzky, vyplývajúce zo zmluvy. Zároveň potvrdili svojim podpisom, že sa oboznámili so znením obchodných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy a s ich obsahom súhlasia. Odporca poukázal na tú skutočnosť, že nesúhlasí s výhradami navrhovateľov v tom zmysle, že by zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, a že by bol dôvod na vyslovenie neplatnosti zmluvy. Odporca v písomnom podaní, doručenom súdu, poukázal aj na to, že návrh na vyslovenie neplatnosti zmluvy sa mu javí ako účelový so snahou vyhnúť sa záväzkom, vyplývajúcim z uzatvorených zmlúv. Podľa jeho právneho názoru uzatvorená zmluva spĺňa všetky zákonom určené, aj zmluvnými stranami dohodnuté náležitosti a nie je dôvod pochybovať o jej platnosti, pričom navrhovatelia si mali byť vedomí svojich povinností, ktoré im vyplynuli z uzatvoreného právneho úkonu. Zároveň poukázal na to, že navrhovatelia konanie o ochrane spotrebiteľa iniciovali až potom, ako prestali splácať svoje záväzky, do uvedeného momentu, najmä v

čase uzatvárania zmlúv, neprijateľnosť podmienok, s ktorými boli riadne oboznámení, nenapádali ani nespochybňovali. Právny zástupca, ktorý zastupoval v konaní odporcu, ako aj vedľajšieho účastníka, poukázal na to, že navrhovatelia platby v súvislosti s poskytnutým úverom platili tri roky, potom už nie. Zástupca odporcu, ako aj vedľajšieho účastníka poukázal na to, že je daná zmluvná voľnosť a sloboda podnikania, preto nemožno poskytnúť ochranu tomu, kto si neprečíta ani zmluvu a aplikovať uvedené smernice. Právny zástupca odporcu, ako aj vedľajšieho účastníka, sa stotožnil so závermi odvolacieho súdu, pričom poukázal na to, že v prípade, ak by aj išlo o jednotlivé nevýhodné spotrebiteľské podmienky, tieto by nemali vplyv na platnosť zmluvy ako celku s tým, že zmluva o poskytnutí úveru má podstatné náležitosti v súlade s Obchodným zákonníkom, a obchodné podmienky sú štandardnými obchodnými podmienkami, nijakým spôsobom neznevýhodňujú dlžníkov, pričom ani samotní navrhovatelia nepreukázali znevýhodňovanie ich osoby v súvislosti s uzavretou predmetnou zmluvou. Zástupca odporcu, ako aj vedľajšieho účastníka, poukázal na tú skutočnosť, že pokiaľ z povahy právneho úkonu, alebo jeho obsahu, alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od samotného úkonu, bol by neplatný úkon, avšak toto v konaní nevyšlo najavo, a preto pokiaľ by bola neplatná len nejaká časť zmluvy v súvislosti s určitými neprijateľnými podmienkami, platnosť zmluvy ako takej by mala byť daná. Zároveň poukázal na to, že v prípade, pokiaľ navrhovatelia pred podpisom zmluvy niečomu nerozumeli, nemali túto zmluvu podpisovať, mali možnosť sa s nejakou osobou poradiť, a až následne uvedenú zmluvu podpísať. Ďalej poukázal na tú skutočnosť, že navrhovatelia majú spôsobilosť na právne úkony, sú zodpovední za právny úkon, a teda tento právny úkon, ktorý urobili, je platný, a žiadnym spôsobom nebolo preukázané, že by došlo k takej vade, ku ktorej by bola naklonená nejaká okolnosť pre to, aby súd vyvodil neplatnosť zmluvy ako celku. Preto návrh žiadal zamietnuť.

Zástupca Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom ako účastník konania poukázal na to, že podľa jeho názoru návrh je odôvodnený, uviedol, že zmluva o úvere je hybridná zmluva, pretože túto zmluvu uzatváralo Quatro, prípadne Slovenské kreditné karty, ktoré podľa výpisu z obchodného registra majú právo poskytovať úvery, avšak nebankovým spôsobom. Preto sa domnievajú, že ide o spotrebiteľský úver a ochrana je garantovaná jednak v Občianskom zákonníku, pričom prichádza aj do úvahy preskúmanie zmluvy z hľadiska, či je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi. Zástupca OP ZH poukázal na to, že niektoré podmienky, ktoré sú v zmluve uvedené, považujú za neprijateľné zmluvné podmienky a pokiaľ ide o obchodné podmienky, nepostačuje tá skutočnosť, že navrhovatelia sa mali možnosť oboznámiť s nimi v objekte bánk, pričom vyplývajú zo smerníc Rady Európy, musí byť preukázané, že sa spotrebiteľia mali možnosť individuálne s týmito podmienkami oboznámiť. Podľa ich názoru je nesplnenie tejto informačnej povinnosti porušením odbornej starostlivosti a zakladá aj nároky spotrebiteľov na odškodnenie. Podľa názoru OP ZH aj ručiteľská zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, pričom zástupca OP poukázal na to, že konkrétne sa k zmluvným podmienkam, ktoré sú uvedené v obchodných podmienkach, vyjadriť nevie, pretože ich nemal k dispozícii. Zároveň poukázal na tú skutočnosť, že pokiaľ ide o posúdenie zmluvy o úvere, je jednoznačné, že zmluva o úvere má základné obsahové náležitosti, ktoré sú v súlade aj s Obchodným zákonníkom, a napokon aj so zákonom o ochrane spotrebiteľa, pretože má všetky základné náležitosti.

Súd v danej veci posudzoval, či na strane navrhovateľov je daný naliehavý právny záujem v konaní na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 80 písm. c/ OSP.

Podľa § 80 písm. c/ OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Pokiaľ sa týka otázky naliehavého právneho záujmu, je nutné poukázať na ustálenú súdnu prax, kedy spotrebiteľ má vždy naliehavý právny záujem na vyslovení neplatnosti konkrétnych zmlúv s tým, že za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ OSP súdna prax považuje aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, resp. neplatnosti zmluvných dojednaní, ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. So zreteľom na sledovaný cieľ podanej určovacej žaloby a konečný zmysel navrhovateľmi navrhovaného rozhodnutia je nutné skúmať naliehavý právny záujem (rozsudok NS SR č. 3Cdo 224/08, 1NCdo 1/09). Z uvedených súdnych rozhodnutí, ako aj iných rozhodnutí súdov SR a ustálenej súdnej praxe je nutné konštatovať, že spotrebiteľ, ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra nielen súdov SR, ale aj súdov európskych spoločenstiev, pretože potrebuje mať vyriešenú otázku konkrétne

v prejednávanej veci skutočného dlhu titulom poskytnutých finančných prostriedkov odporom, prípadne čiastočne neplatnosti jednotlivých zmluvných dojednaní. Postavenie navrhovateľa za daných okolností sa stane istejšie, nebude vystavené sankciám, resp. zmluvným dojednaniám, ktoré majú charakter neprijateľných zmluvných podmienok, resp. nekalých obchodných praktík. Súd je toho názoru, že navrhovateľa v 1. a 2. rade majú naliehavý právny záujem na podanom návrhu.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia, upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkov je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania, alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 OZ za neprijateľné podmienky, uvedené v spotrebiteľskej zmluve, sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a/ má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy
- b/ dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa
- c/ vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví
- d/ vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady, alebo zodpovednosti za škodu
- e/ umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej neodstúpi
- f/ umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú
- g/ oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov, hodných osobitného zreteľa, vypovedal zmluvu, uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty
- h/ prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré mu vznikli
- i/ umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu, dohodnutého v zmluve
- j/ určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia alebo dodávateľ oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena, dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase plnenia
- k/ požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sankciu ako sankciu, spojenú s nespĺnením jeho záväzku
- l/ obmedzujú prístup k dôkazom, alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana
- m/ v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi, vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi
- n/ spôsobujú, že platnosť zmluvy, uzavretej na dobu určitú, sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerané krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy
- o/ ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi

p/ obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme
r/ vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 3 ods. 3 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

Podľa § 4 ods.8 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov, nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných, a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

S členstvom SR v Európskej únii a Európskom spoločenstve došlo i k spojeniu povinnosti dodržiavania komunitárneho práva, teda práva orgánov Európskeho spoločenstva. Zásadný význam pre úpravu spotrebiteľských zmlúv v práve Európskej únie je Smernica rady RS 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Podľa čl.6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky, použité v zmluvách, uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa, boli podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľ a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica rady 93/13/EHS neurčila zmluvy, resp. zmluvné typy, ktoré majú charakter spotrebiteľskej zmluvy, každá zmluva, upravená zákonom, a to aj zmluva nepomenovaná, môže mať charakter zmluvy spotrebiteľskej, ak vykazuje určité znaky vyššie citovanej smernice. Spotrebiteľská zmluva nie je protiprávnou zmluvou, pričom protiprávnou sa stáva len vtedy, ak obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, konštatovanú občianskym zákonníkom, resp. Smernicou rady 93/13/EHS.

Podľa čl. 1 bod 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú nekalých podmienok v zmluvách, uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom.

Podľa čl. 2 bod b/ uvedenej Smernice spotrebiteľ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách, podliehajúcich tejto smernici, koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu.

Podľa čl. písm. c/ uvedenej Smernice predajca alebo dodávateľ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách, podliehajúcich tejto smernici, koná s cieľom, vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to, či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech finančné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo jeho obsahu, alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 1 ods. 2 písm. a/ Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení neskorších predpisov, tento zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru: 1/ na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektových nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Poznámka č. 1 k tomuto ustanoveniu demonštratívne odkazuje na § 497 - 507 Obchodného zákonníka a § 1 ods. 2 písm. b/ Zákona č. 21/1992 Zb. o bankách, v znení neskorších predpisov.

Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, a táto skutočnosť medzi účastníkmi sporná ani nebola, že odporca s navrhovateľmi v 1. a 2. rade uzatvoril dňa 17.06.2005 Zmluvu o poskytnutí úveru „Quatro rekonštrukcie“ č. L. XXXXX/XX. V zmysle uvedenej zmluvy odporca navrhovateľom v 1. a 2. rade poskytol úver vo výške 500.000,-Sk s mesačnou anuitnou splátkou 6.760,-Sk s dátumom prvej splátky 20.07.2005, s lehotou splatnosti 120 kalendárnych mesiacov od poskytnutia úveru, s úrokovou sadzbou, fixovanou na päť rokov, vo výške 8,9 %, s čerpaním úveru jednorazovo dňa 24.06.2005, a to formou mesačných splátok s tým, že suma 13.400,-Sk bude prevedená na účet Slovenské kreditné karty, a.s., pričom celková výška úveru je 513.400,-Sk. Súd konštatuje, že zmluva o úvere bola uzavretá medzi navrhovateľmi, ktorí majú postavenie spotrebiteľov, a odporcom v postavení dodávateľa. Súd zisťoval, či uvedená zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by spôsobili hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Za neprijateľnú zmluvnú podmienku súd považuje zmluvné dojednanie podľa bodu 4.2 úverovej zmluvy v znení: „Neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy sú OP, ktorými sa riadia zmluvné strany vo veciach, ktoré nie sú osobitne upravené v tejto úverovej zmluve. V prípade zmeny OP z dôvodov tam uvedených sa za neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy považujú OP, zverejnené v priestoroch pobočiek banky“. Pokiaľ sa týka tohto zmluvného dojednania, ide tiež o neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to z toho dôvodu, že navrhovatelia nemôžu byť viazaní zmluvnými podmienkami, ktoré sú uvedené v obchodných podmienkach, s ktorými sa nemali možnosť pri podpise zmluvy riadne oboznámiť. Samotní navrhovatelia predložili súdu len jednu časť obchodných podmienok, ktorá im bola daná pri uzatvorení úverovej zmluvy, neboli im podľa ich vyjadrenia doručené kompletne obchodné podmienky. Odporca nepreukázal nijakým spôsobom, že by kompletne obchodné podmienky boli doručené navrhovateľom ako súčasť uzavretej úverovej zmluvy, a preto nie je ani zrejme tá skutočnosť, že by navrhovatelia mali vedomosť o tom, ktorým osobám môžu byť sprístupnené informácie, tvoriace predmet bankového tajomstva, nakoľko v zmluvných podmienkach sa hovorí o rozsahu, uvedených v bodoch 43 - 47 OP, pričom z časti OP, ktoré mali navrhovatelia k dispozícii a predložili ich súdu, tieto časti sa tam nenachádzajú. Odporca nekonal s odbornou starostlivosťou a zanedbal povinnosti, vyplývajúce z práva na ochranu spotrebiteľov. Treba poukázať aj na tú skutočnosť, že odporca ani na výzvu súdu nepredložil obchodné podmienky, ktoré boli aktuálne v čase uzatvárania zmluvy o úvere s navrhovateľmi, nakoľko predložil odporca na žiadosť súdu len obchodné podmienky, ktoré však boli účinné od 15.12.2006, pričom navrhovatelia uzatvárali zmluvu o úvere 17.06.2005. Takisto treba poukázať na neštandardnú skutočnosť a dojednanie, že by navrhovatelia ako dlžníci sa mali oboznamovať s obchodnými podmienkami, zverejnenými v priestoroch pobočky banky, nakoľko takéto zmluvné dojednanie je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi, je neprijateľné, nakoľko nemôže takýmto spôsobom súd považovať za riadne oboznámenie sa, resp. za možnosť riadneho oboznámenia sa klientov s obchodnými podmienkami. Takáto možnosť oboznámenia je jednoznačne nepostačujúca, a preto súd uvedené zmluvné dojednanie musí považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ sa týka uvedenej zmluvnej podmienky, takisto Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom rozhodnutí konštatoval, že táto zmluvná podmienka je neprijateľná.

Pokiaľ prvostupňový súd v predchádzajúcom rozhodnutí konštatoval, že za neprijateľné zmluvné podmienky považuje aj čl. 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 Zmluvy o úvere, ručiteľské vyhlásenie, ktoré je súčasťou zmluvy o úvere a obchodné podmienky odporcu pre poskytovanie úverov na bývanie v celosti, k tomuto krajský súd zaujal právny názor, z ktorého je zrejme, že tieto jednotlivé zmluvné podmienky

nepovažuje za neprijateľné. Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom zrušujúcom rozhodnutí zaujal právny názor, podľa ktorého čl. 3.4 Zmluvy o úvere, obsahujúci zmluvné dojednanie o zrážkach zo mzdy s tým, že obsahuje predchádzajúci súhlas spotrebiteľa so zrážkami zo mzdy, ktoré zrážky navyše môže realizovať tretia osoba, pričom predchádzajúci súhlas dlžníka so zrážkami zo mzdy je vždy esenciálnou náležitosťou dohody o zrážkach zo mzdy v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá dohoda je zároveň bežným spôsobom zabezpečenia záväzku, pričom tak, ako konštatoval Krajský súd v Banskej Bystrici, vyžiadanie súhlasu od spotrebiteľa vopred v texte zmluvy o úvere nespôsobuje nerovnováhu v právach zmluvných strán v jeho neprospech. Zároveň, pokiaľ sa týka čl. 3.6 Zmluvy o úvere, a to súhlas so spracovaním osobných údajov bankou a ďalšími subjektmi a čl. 3.7 Zmluvy o úvere súhlas so prístupnosťou informácií, tvoriacich predmet bankového tajomstva vymedzeným subjektom, s poukazom na právny názor krajského súdu tieto dojednania predstavujú štandardné zmluvné dojednania. V zmysle právneho názoru krajského súdu ani ručiteľské vyhlásenie nemožno kvalifikovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko ručením je vzťah medzi veriteľom a ručiteľom, ktorý nijakým spôsobom neovplyvňuje postavenie dlžníka. Takisto, pokiaľ sa týka celých obchodných podmienok s poukazom na právny názor krajského súdu, súd konštatuje, že navrhovatelia mali možnosť oboznámiť sa s obchodnými podmienkami VÚB, a.s., pre poskytovanie úverov na bývanie, a to body 1 - 31, ktorú časť obchodných podmienok mali k dispozícii, pričom v zmysle čl. 3.2 Zmluvy o úvere navrhovatelia ako klienti vyhlásili, že pred podpisom zmluvy sa oboznámili so znením obchodných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, a že s ich obsahom súhlasia. Pokiaľ sa týka tvrdenia OP ZH, že obchodné podmienky, ktoré obsahovali body 1 - 31, im doručené neboli, treba poukázať na to, že uvedené obchodné podmienky v zmysle bodov 1 - 31, ktoré mal súd k dispozícii, boli OP ZH doručené, a to dňa 25.2.2011 ako prílohy. Pokiaľ sa týka obchodných podmienok v zmysle bodu 1 - 31, súd je toho názoru, že sa tu nenachádzajú neprijateľné zmluvné podmienky. Súd nezistil, že by ustanovenia bodu 1 - 31 obchodných podmienok spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. V zmysle právneho názoru krajského súdu je zrejmé, že konštatovanie okresného súdu o neprijateľnosti obchodných podmienok bolo správne len v rozsahu ďalších, navrhovateľmi nepredložených častí obchodných podmienok, kde bolo treba aplikovať ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a je nutné použiť výklad pre spotrebiteľa priaznivejší.

Zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou, lebo vzniká už dohodou zmluvných strán o jej obsahu. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Podstatou zmluvy o úvere je záväzok veriteľa poskytnúť peniaze do určitej sumy (limitu) v prospech dlžníka a na jeho požiadanie. Záväzku veriteľa zodpovedá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. K podstatným náležitostiam úverovej zmluvy patrí určenie zmluvných strán, určenie sumy, čiže limitu, do ktorého budú peňažné prostriedky poskytnuté, záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Dohoda o uvedených podstatných častiach zmluvy je nevyhnutná na to, aby vznikla úverová zmluva. Ako zmluvné strany úverovej zmluvy vystupujú veriteľ ako osoba, poskytujúca úver, a dlžník ako osoba, ktorej je úver poskytnutý. Veriteľom je spravidla banka, dlžníkom môže byť právnická osoba, alebo aj fyzická osoba. Určenie sumy úveru môže byť urobené tak, že sa určí limit, rámcový limit alebo úverový rámec, do výšky ktorého môže byť úver čerpaný, alebo sa určí pevná suma, reprezentujúca úver. Stačí, ak je určená suma úveru. Netreba určiť napr. pravidlá pre čerpanie úveru, časový rozvrh jeho čerpania a pod. V danej zmluve musí byť obsiahnutý záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie dlžníka peňažné prostriedky s tým, že záväzok veriteľa sa spravidla časovo nekryje s uzavretím úverovej zmluvy, veriteľ je povinný ho plniť na požiadanie dlžníka. Konkrétne podmienky požiadania dlžníka, ako aj poskytnutie peňažných podmienok si zúčastnené strany dohodujú v zmluve. Samotné poskytnutie peňažných prostriedkov sa môže realizovať rôznym spôsobom, či už na účet dlžníka, alebo napr. preplatením faktúr, alebo poskytnutie peňažných prostriedkov v hotovosti. Poskytnutie peňažných prostriedkov môže byť aj účelovo viazané. Zmluva teda musí zároveň aj obsahovať záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Súd je toho názoru, že uvedená zmluva o úvere, ktorú uzatvorili účastníci konania, že táto zmluva spĺňa všetky základné náležitosti zmluvy o úvere. Túto skutočnosť nespochybnil ani zástupca OP. V zmysle zmluvy o poskytnutí úveru, a to čl. 2.21 je zrejmé, že odporca poskytol uvedený úver navrhovateľom v 1. a 2. rade ako účelový úver na rekonštrukciu nehnuteľnosti. Vzhľadom na túto skutočnosť na uvedenú zmluvu o úvere nie je možné aplikovať Zákon 258/2001 Z. z., nakoľko v zmysle § 1 ods. 2 písm. a/ tento zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy

dokončených stavieb a ich údržbu. S poukazom na horeuvedené skutočnosti, ako aj s poukazom na právny názor krajského súdu, aj keď spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, táto skutočnosť sama osebe nespôsobuje neplatnosť celej spotrebiteľskej zmluvy tak, ako to vyplýva z čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS, kde je vyjadrená požiadavka, aby spotrebiteľská zmluva bola naďalej pre strany záväzná, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok, a tiež z § 41 Občianskeho zákonníka. Súd zistil po tom, čo konštatoval, že zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, či je táto neprijateľná zmluvná podmienka obsahovo oddeliteľná od zvyšku spotrebiteľskej zmluvy, a či zvyšná časť spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je nekalými praktikami postihnutá, bez existencie ustanovení, ktoré sú neprijateľné, obstojí. Ak sa neplatnosť vzťahuje len na časť právneho úkonu, v zásade je neplatnou len táto časť, a preto súd je toho názoru, že zmluva o úvere, ktorú uzavreli účastníci konania, je platná, a preto návrh navrhovateľov zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech, súd prizná náhradu trov, potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odporca, ako aj vedľajší účastník, mali v konaní úspech, pričom odporcu, ako aj vedľajšieho účastníka zastupoval jeden právny zástupca. Súd mu priznal náhradu trov konania, a to trovy právneho zastúpenia za päť úkonov po 57 € (príprava a prevzatie vecí, návrh na pripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania - písomné podanie, účasť na pojednávaníach dňa 24.8.2011, 19.10.2011 a písomne podané odvolanie dňa 2.12.2011), jeden úkon po 58,69 € (účasť na pojednávaní dňa 12.9.2012), päťkrát režijný paušál po 7,41 € (úkony v r. 2011), jedenkrát režijný paušál po 7,63 € (úkon v r. 2012). Súd nepriznal právnomu zástupcovi odporcu a vedľajšieho účastníka trovy za úkon zo dňa 10.5.2011, a to písomné podanie - preukázanie právneho záujmu na vedľajšom účastníctve, a to s poukazom na to, že uvedené skutočnosti mal a mohol právny zástupca špecifikovať a ozrejmiť už v návrhu na pripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania, a preto súd považuje tento jeho právny úkon za neefektívny. Horešpecifikované trovy právneho zastúpenia súd priznal právnomu zástupcovi v súlade s Vyhláškou 655/2004 Z. z., v zmysle § 11 ods. 1, § 16 ods. 3. Spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 388,37 €. K tomu súd priznal právnomu zástupcovi odporcu a vedľajšieho účastníka DPH vo výške 20 % s tým, že právny zástupca predložil súdu osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty. DPH predstavuje sumu 77,67 € a trovy právneho zastúpenia spolu vrátane DPH 466,04 € (388,37 + 77,67 €). Súd priznal právnomu zástupcovi odporcu a vedľajšieho účastníka cestovné náhrady za účasť na pojednávaní dňa 24.8.2011 Poprad - ZH a späť, pri použití osobného motorového vozidla pri základnej sadzbe náhrady za jeden kilometer 0,183, pri počte najazdených kilometrov 344, cena pohonnej látky 1,333 a priemernej spotrebe 8,6 l/100 km. Za uvedený deň súd priznal cestovnú náhradu 102,39 € a náhradu za stratu času, doba trvania jednej cesty 2 hodiny 7 minút, za každú začatú polhodinu 12,35 €, čo predstavuje 123,50 €. Za úkon dňa 19.10.2011 súd priznal výšku cestovnej náhrady 102,89 €, opätovne Poprad - ZH a späť pri rovnakej sadzbe základnej náhrady za jeden kilometer, rovnakej spotrebe PHM, počte kilometrov, cena za liter PHM 1,350. Za uvedený deň náhrada za stratu času rovnako ako za deň 24.8.2011, čiže 123,50 €. Za úkon dňa 12.9.2012 súd priznal cestovnú náhradu vo výške 106,68 €, opätovne pri rovnakej sadzbe základnej náhrady za kilometer, rovnakej priemernej spotrebe PHM, rovnakom počte kilometrov s tým, že cena PHM bola iná, a to 1,478 €/liter. Za uvedený deň súd priznal náhradu za stratu času za začatú polhodinu 12,71 €, čo predstavuje spolu 127,10 €. Súd priznal cestovné náhrady spolu vo výške 313,96 € a náhradu za stratu času 374,10 €. Spolu trovy právneho zastúpenia 1.152,10 € (466,04 + 311,96 + 374,10).

O povinnosti navrhovateľov v 1. a 2. rade zaplatiť trovy konania do rúk právneho zástupcu odporcu a vedľajšieho účastníka súd rozhodol v zmysle § 149 ods. 1 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, a to v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá

mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.